

اولین کنفرانس مهندسی فناوری اطلاعات مکانی

The 1st National Conference on
Geospatial Information Technology

K.N.Toosi University of Technology
Faculty of Geomatics Engineering

19 - 20 January 2016

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

دانشکده مهندسی نقشهبرداری

۱۳۹۴ و ۳۰ دی ماه

ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها بر اساس آنالیز عدم قطعیت

روزبه خانبلوکی^{۱*}، مهدی مختارزاده^۲

roozbeh.khanbolooki@yahoo.com
m_mokhtarzade@kntu.ac.ir

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد سنجش از دور، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
۲- استادیار دانشکده مهندسی نقشهبرداری، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

چکیده:

یک روش مؤثر برای افزایش کارایی سیستم‌های بازناسایی الگو، استفاده از ترکیب نتایج طبقه‌بندی کننده‌ها می‌باشد که در سال‌های اخیر توجه محققین را به خود جلب کرده است. طبقه‌بندی مرکب، شامل تعدادی طبقه‌بندی کننده می‌باشد که تصمیمات منفرد هر کدام از آن‌ها، به روش‌های مختلف با یکدیگر ترکیب می‌شوند. برای آنکه ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها نتایج قابل قبولی داشته باشد باید طبقه‌بندی کننده‌ها مکمل و دارای خطای مبتقل باشند. همچنین طبقه‌بندی کننده‌های منفرد از کارایی مناسبی برخوردار باشد. در این مقاله روشی جدیدی برای ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها پیشنهاد شده است که در آن با استفاده از آنالیز عدم قطعیت‌ها، خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها باهم ترکیب می‌شوند. در این روش برای اطلاع از عدم قطعیت‌ها، از معیار آنتروپی استفاده شده است. با اجرای طبقه‌بندی کننده‌های منفرد بیشترین شباهت، ماشین بردار پشتیبان، شبکه‌های عصبی و جنگل تصادفی، خروجی نتایج بر اساس آنالیز عدم قطعیت در ترکیبات مختلف طبقه‌بندی کننده‌ها، باهم ترکیب شدند. این آزمایش بر روی تصویر آیکونوس (نیمه‌شهری) بررسی شد. نتایج نشان داد که روش پیشنهادی ترکیب در حالت ترکیب چهارتایی (ML)، نسبت به ترکیبات دوتایی و سه‌تایی طبقه‌بندی کننده‌های مختلف و نیز طبقه‌بندی کننده‌های منفرد دقت بهتری می‌باشد. در این بین برای طبقه‌بندی کننده‌های بیشترین شباهت، ماشین بردار پشتیبان، شبکه‌های عصبی، جنگل تصادفی و روش پیشنهادی ترکیب چهارتایی، به ترتیب دقت کلی برابر ۷۷.۹۵٪، ۸۰.۵۶٪، ۸۰.۷۰٪ و ۸۲.۸۹٪ حاصل شد. در پایان روش پیشنهادی ترکیب (حالت چهارتایی) با روش معمول رأی اکثربت با دقت کلی معادل ۸۱.۹۲٪ درصد، مقایسه دقت روش پیشنهادی ترکیب می‌تواند منجر به افزایش دقت طبقه‌بندی کننده‌ها شود؛ بنابراین از این روش می‌توان به عنوان یک قانون جدید برای ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها، استفاده کرد.

واژه‌های کلیدی: الگوریتم بیشترین شباهت، ماشین بردار پشتیبان، شبکه‌های عصبی، جنگل تصادفی، آنالیز عدم قطعیت

نویسنده مکانیک کننده: روزبه خانبلوکی

آدرس پستی:

تهران، خیابان ولی‌عصر، تقاطع میرداماد،

دانشگاه صنعتی خواجه نصیر الدین طوسی، دانشکده مهندسی نقشه برداری

تلفن: ۰۹۱۸۹۵۷۸۸۵۲

آدرس پست الکترونیک: Rozbeh.Khanbolooki@yahoo.com

۱- مقدمه

به منظور استخراج اطلاعات از تصاویر ماهواره‌ای می‌توان از روش‌های طبقه‌بندی استفاده کرد. طبقه‌بندی یکی از حوزه‌های تحقیقاتی مهم در سنجش از دور می‌باشد. کلیه روش‌های طبقه‌بندی به دنبال کشف عارضه‌ای (کلاسی) هستند که پیکسل موردنظر را با حداقل اطمینان و مقبولیت به آن نسبت دهند. به عبارتی دیگر، طبقه‌بندی یک فرآیند تصمیم‌گیری است که مقادیر پیکسل‌ها در تصویر اولیه را با کلاس‌های نهایی جایگزین می‌کند و منجر به تولید یک نقشه‌ی موضوعی می‌شود [۲، ۱].

روش‌های طبقه‌بندی به‌طور کلی بر حسب ماهیتی که دارند با سه دیدگاه تقسیم‌بندی می‌شوند، بطوریکه می‌توان بر حسب نوع آموزش، به دو دسته نظارت شده و نظارت نشده، بر حسب فرضیات روش مورداستفاده، به دو دسته پارامتریک یا غیر پارامتریک و بر حسب تعداد برچسب‌های خروجی، به دو دسته طبقه‌بندی سخت و طبقه‌بندی نرم تقسیم‌بندی کرد [۱].

در حوزه‌ی طبقه‌بندی، تحقیقات زیادی صورت گرفته است که در اکثر موارد از یک روش برای طبقه‌بندی کل تصویر استفاده شده است. از آنجایی که همه‌ی روش‌های طبقه‌بندی با داده‌ی آموزشی یکسان نتایج متفاوتی را ارائه می‌دهند؛ لذا هیچ طبقه‌بندی کننده‌ای کامل و بدون نقص نیست [۳]. بدین معنی که هیچ طبقه‌بندی کننده‌ای وجود ندارد که یک حجم داده محدود به یکراه حل بهینه برای مسئله موردنظر منجر شود. با توجه به مطالب گفته شده و نیز با توجه به اینکه ترکیب نتایج طبقه‌بندی کننده‌ها می‌تواند کارایی سیستم الگوریتم را به خصوص در مورد الگوهای پیچیده بهبود بخشد [۴]، این انگیزه می‌تواند شکل بگیرد؛ که بجای استفاده از یک طبقه‌بندی کننده از چندین طبقه‌بندی کننده استفاده شود؛ بطوریکه نتایج روش‌های تکی با یکدیگر ترکیب شوند.

پژوهشگران حوزه‌های مختلف از جمله بازشناسایی الگو، یادگیری ماشین و آمار، استفاده از ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها را بررسی کرده‌اند و بانام‌های Classifier Fusion, Decision Fusion, Classifier Ensembles, Multiple Expert, Yadehdeh and [۵، ۶]. شاید یکی از اولین پژوهش‌ها در حوزه‌ی ایجاد ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها توسط Sheela و Dasarathy در سال ۱۹۷۹ میلادی باشد که بر تقسیم فضای ویژگی با استفاده از دو یا چند طبقه‌بندی کننده بحث می‌کند [۷]. با این حال پیشرفت اصلی در این حوزه، توسط Hansen و Salamon در سال ۱۹۹۰ مطرح گردید [۸]. نبوی کریزی و کبیر اولین مقاله‌ی فارسی در این حوزه را ارائه نمود و روش‌های ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها را معرفی کرده‌اند [۹]. همچنین مقصودی در سال ۲۰۰۹ ضمن معرفی روش‌های ایجاد مختلف ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها، روشی برای طبقه‌بندی تصاویر ابر طیفی با استفاده از استخراج ویژگی و ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها استفاده نمود [۱۰].

Linlin GE و Hai Tung CHU در سال ۲۰۱۲ تحقیقی در زمینه‌ی ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها انجام دادند. آن‌ها خروجی نتایج حاصل از الگوریتم‌های منفرد SVM, NN,^۱SOM را با روش‌های ترکیب مبتنی الگوریتم Bagging, Boosting, تئوری دمپستر-شفر، رأی اکثریت و قوانین جمع^۲، ترکیب کردند [۱۱]. در این تحقیق روش‌های ترکیبی، نتایج بهتری نسبت به طبقه‌بندی کننده‌های منفرد ارائه دادند.

همچنین مطالعه‌ای در سال ۲۰۱۵ توسط Bin Yang و همکارانش بر روی ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها انجام گرفت [۱۲]. در این تحقیق با به کارگیری طبقه‌بندی کننده‌های پایه ML, SVM, NN,^۳FCM,^۴MID اقدام به ترکیب

^۱ Self-Organizing Map

^۲ Sume Rule

^۳ fuzzy c-mean classifier

^۴ Minimum Distance

خروجی‌ها در سطح اندازه‌گیری (میانگین بیزین)، سطح مفهوم (رأی اکثریت نسبی) و نیز یک روش جدید بنام میانگین وزن دار بر اساس آنالیز سلسله مراتبی^۵ (WA-AHP) شد. نتایج نشان داد که ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها در هر سه حالت منجر به بهبود نتایج شده‌اند.

بهمنظور بهبود نتایج طبقه‌بندی، مطالعه‌ای در سال ۲۰۱۵ توسط Nasru Minallah و همکارانش انجام گرفت که در آن، خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها بر اساس میانگین‌گیری احتمالات^۶ باهم ادغام شدند [۱۳]. در این مطالعه، از روش‌های طبقه‌بندی NN-MLP، RF، SVM^۷ به عنوان طبقه‌بندی کننده‌ی پایه استفاده شد. نتایج نشان داد که ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها می‌تواند منجر به بهبود دقیق‌تر طبقه‌بندی کننده‌ها شوند. همچنین در [۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸] نشان داده شد که استراتژی ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها باعث بهبود نتایج طبقه‌بندی می‌شود.

بررسی کلی تحقیقات پیشین نشان می‌دهد که در این روش‌ها استفاده از مفاهیم عدم قطعیت نتایج طبقه‌بندی کننده‌ها برای ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها مورد توجه قرار نگرفته است. از آنجایی که اطلاع از عدم قطعیت و استفاده از آن در فرآیند طبقه‌بندی می‌توان باعث بهبود دقیق‌تر طبقه‌بندی شود [۱۹]؛ این انجیزه به وجود می‌آید که روشی مبتنی بر آنالیز عدم قطعیت برای ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها مطرح شود.

این مقاله شامل پنج بخش می‌باشد. بخش اول که از نظر گذشت شامل مقدمه، پیشینه تحقیق، انجیزه و هدف تحقیق بود. در بخش دوم مبانی نظری تحقیق، بیان شده و بخش سوم به معرفی روش انجام تحقیق اختصاص یافته است. در بخش چهارم پیاده‌سازی و ارزیابی نتایج انجام می‌شود و در بخش پنجم نتیجه‌گیری پژوهش پیش رو ارائه می‌گردد.

۲- مبانی نظری ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها

۲-۱- ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها

ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها شامل دو بخش اصلی است. بخش اول شامل ایجاد طبقه‌بندی کننده‌های کارا و مناسب، انتخاب نوع طبقه‌بندی کننده‌ها و تعداد طبقه‌بندی کننده‌ها می‌باشد. بخش دوم شامل قواعد ترکیب و الگوریتم‌های تلفیق تصمیم‌گیری می‌باشد. هر دو بخش روی کارایی ترکیب تأثیر مستقیمی دارند. تحقیقات انجام شده بیشتر روی قواعد ترکیب تمرکز داشته‌اند نحوه‌ی ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها وابسته به کاربرد و نیازمندی‌های مسئله می‌باشد [۲۰]. روش‌ها و قواعد مختلفی برای ترکیب نتایج خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها وجود دارد که در ادامه به برخی این موارد اشاره خواهد شد.

۲-۲- روش‌های ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها

به‌طور کلی روش‌هایی که برای ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها بکار می‌روند بسته به نوع خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها، می‌توان در سه سطح مفهوم (رأی اکثریت، رأسی اکثریت به صورت وزن دار، روش‌های مبتنی بر تئوری بیز)، سطح رتبه و سطح اندازه‌گیری (استفاده از تکنیک‌های آماری نظریه میانگین هندسی، میانگین حسابی، ماکریم، مینیم) مطرح کرد. از میان این سه سطح، سطح اندازه‌گیری دارای بیشترین اطلاعات و سطح مفهوم دارای کمترین اطلاعات می‌باشد. پردازش در سطح اندازه‌گیری یک مرحله میانی در بیشتر طبقه‌بندی کننده‌ها باشد و همچنین بیشتر الگوریتم‌های طبقه‌بندی قادرند که اطلاعات خروجی از سطح اندازه‌گیری را تولید کنند [۱۰، ۱۲، ۲۱، ۲۲، ۲۳]. در این مقاله از روش رأی اکثریت برای مقایسه با روش پیشنهادی ترکیب استفاده شد. لذا در ادامه توضیحاتی در مورد این روش ارائه می‌گردد.

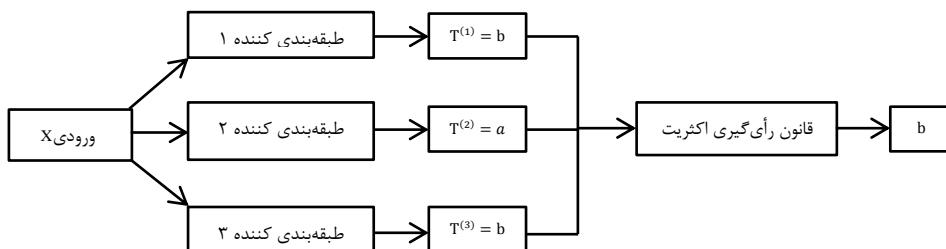
^۵ Weighted Average – Analytic Hierarchy Process

^۶ Average probabilities

^۷ Neural Network – Multilayer Perceptron

اگر خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها برای نمونه x به صورت $T^{(1)}, T^{(2)}, T^{(3)}, \dots, T^{(N)}$ باشند، آنگاه کلاسی به عنوان کلاس نهایی انتخاب می‌شود که دارای بیشترین رأی در بین خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها باشد. در این روش خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها به طور یکسان باهم ترکیب می‌شوند [۲۴]. در شکل (۱) نمونه‌ای از رأی اکثربیت برای سه کلاس را نشان می‌دهد.

شکل (۱): نمونه‌ای از رأی اکثربیت

۳-۲- نیازهای اساسی برای ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها

همان‌طور که ذکر شد، ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها می‌تواند برای بهبود نتایج طبقه‌بندی مفید باشند اما لزوماً کارایی یک سیستم ترکیب، از کارایی بهترین طبقه‌بندی کننده‌های موجود در سیستم بهتر نیست [۲۵]. برای اینکه ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها مفید واقع شوند، باید نیازهای خاصی برآورد شوند [۹].

- ✓ اولین نیاز، به کارگیری یک چارچوب ریاضی مناسب برای قاعده ترکیب است تا به طریقی از نقاط قوت طبقه‌بندی کننده‌ها استفاده و از نقاط ضعف آن‌ها پرهیز شود.
- ✓ دومین نیاز، وجود تعدادی طبقه‌بندی کننده‌های منفرد با کارایی قابل قبول و نسبتاً مستقل از یکدیگر است.

۴-۲- آنالیز عدم قطعیت

طبقه‌بندی تصاویر مهم‌ترین مرحله از فرایند سنجش از دور است که در بحث عدم قطعیت مورد توجه قرار گرفته است [۲۶]. در هر یک از مراحل طبقه‌بندی، عوامل مختلفی منجر به ایجاد عدم قطعیت شده و به طور مستقیم نتیجه تفسیر این تصاویر را دچار خطا می‌نماید. از این رو سعی می‌شود به طور دقیق هر گام بررسی شده و به عوامل ایجاد کننده عدم قطعیت توجه شود [۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱]:

• مرحله اول: تعریف کلاس

- ✓ عدم کافی بودن تعداد کلاس‌ها
- ✓ تعریف غیردقیق از کلاس‌ها
- ✓ وجود کلاس‌های مختلط و پیچیده

• مرحله دوم: داده‌های آموزشی

- ✓ کافی نبودن تعداد نمونه‌های آموزشی
- ✓ وجود نویز در این نمونه‌ها و انتخاب نمونه‌های مختلط
- ✓ توزیع نامناسب نمونه‌ها در سطح کلاس‌ها

• مرحله سوم: تخمین پارامترها

- ✓ در نظر گرفتن پیش‌فرضهای خاص در طبقه‌بندی
- ✓ تخمین غیردقیق پارامترهای طبقه‌بندی کننده
- ✓ استفاده از الگوریتم‌های نامناسب طبقه‌بندی

• مرحله چهارم: برچسب دهی

- ✓ استراتژی نامناسب در خصوص تصمیم‌گیری در مورد برچسب پیکسل‌ها
- ✓ استفاده از پس پردازش‌های نامناسب
- ✓ استفاده از سطوح آستانه غیردقیق

برای انجام آنالیز عدم قطعیت معیارهای مختلف نظری Y وجود دارد [۳۵، ۳۴، ۳۳، ۳۲]. معیار انتخابی برای آنالیز عدم قطعیت در این مقاله معیار آنتروپی می‌باشد. آنتروپی میزان تصادفی بودن و یا اتفاقی بودن یک پدیده را نشان می‌دهد. این مفهوم برای نخستین بار توسط شانون (تئوری آنتروپی شانون) در حوزه تئوری اطلاعات تحت عنوان آنتروپی اطلاعاتی در سال ۱۹۴۸ مطرح گردید [۳۵]. آنتروپی در یک عدد می‌تواند منعکس کننده‌ی عدم قطعیت در نتایج طبقه‌بندی باشد. به عبارت دیگر می‌توان گفت این پارامتر اطلاعات قابل استخراج از بردار احتمال در مورد عدم قطعیت را در یک عدد خلاصه می‌کند. این معیار به صورت زیر تعریف می‌شود [۳۵، ۳۷].

$$H(X) = - \sum_{i=1}^k p(x_i) \log_2 p(x_i), \quad i = 1, 2, 3, \dots, k \quad \& \quad p(x_i) = [p(x_1), p(x_2), p(x_3) \dots p(x_k)]$$

که در آن $p(x_i)$ احتمال وقوع (همان درجه تعلقات حاصل از طبقه‌بندی کننده‌ها می‌باشد) یک پدیده را نشان می‌دهد و K تعداد کلاس‌ها می‌باشد.

۳- روش انجام تحقیق

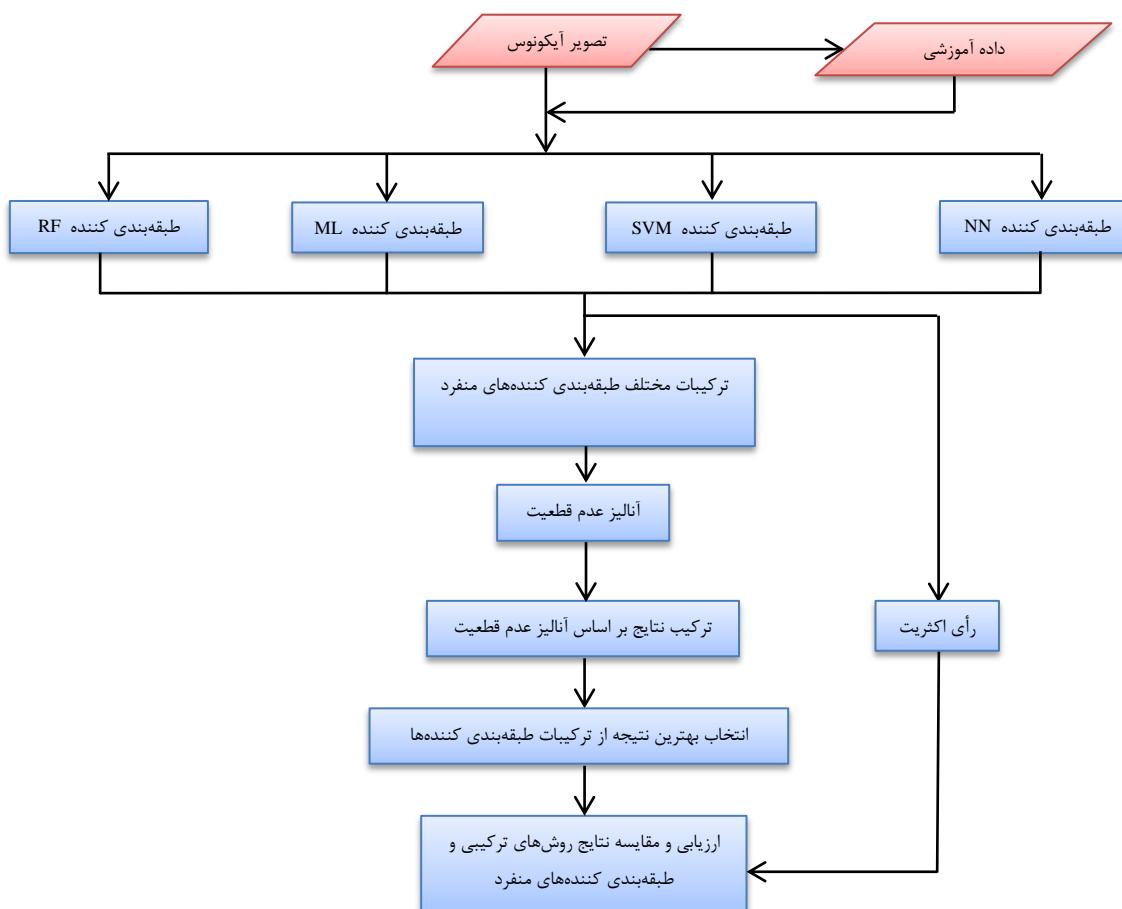
محوریت اصلی این تحقیق، ارائه یک روش جدید برای ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها بر اساس آنالیز عدم قطعیت می‌باشد. شکل (۲) مراحل کلی تحقیق را نشان می‌دهد.

^۱ Root mean square error

^۲ Mean relative error

^۳ Linear correlation coefficient

^۴ Relative Maximum Deviation

شکل (۲): فلوچارت کلی تحقیق

با اجرای طبقه‌بندی کننده‌های منفرد بیشترین شباهت^{۱۲}، ماشین بردار پشتیبان^{۱۳}، شبکه‌های عصبی^{۱۴} و جنگل تصادفی^{۱۵}، ترکیبات مختلف از طبقه‌بندی کننده‌های اولیه ایجاد می‌شوند. سپس با داشتن درجه تعلقات کلیه روش‌های طبقه‌بندی، اقدام به آنالیز عدم قطعیت توسط معیار آنتروپی خواهد شد. درنهایت در تمامی ترکیبات مختلف ایجاد شده، برای هر پیکسل روشی که منجر به آنتروپی کمتری گردد، برچسب خود را به آن پیکسل نسبت می‌دهد. در پایان از بین ترکیبات طبقه‌بندی ایجاد شده، بهترین ترکیب با دقت بالاتر انتخاب شده و با روش‌های طبقه‌بندی کننده‌های منفرد و نیز روش معمول رأی اکثریت (تعداد طبقه‌بندی کننده‌های منفرد مورد استفاده در این روش بستگی به انتخاب بهترین ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها (دوتایی یا سه‌تایی یا چهارتایی) دارد) مقایسه می‌شود.

۴- پیاده‌سازی و ارزیابی نتایج

۴-۱- زیر عنوان

✓ منطقه موردمطالعه و تصویر ورودی:

تصویر استفاده شده (شکل (۳)) در این تحقیق مربوط به یک منطقه نیمه‌شهری (آیکونوس) در کشور تاسمانیا شهر هوبارت هست که از سایت ISPRS قابل دانلود می‌باشد. این تصویر ۴ باند طیفی (R, G, B, NIR) و ۱ باند پانکروماتیک و نیز دارای دقت رادیومتریکی ۱۱ بیت می‌باشد. برای استفاده از قابلیت مکانی باند Pan و قابلیت چند

^۱ Maximum Likelihood (ML)

^۲ Support Vector Machines (SVM)

^۳ Neural Network (NN)

^۴ Random Forest (RF)

طیفی به صورت همزمان از الگوریتم Pan Sharpening Gram Schmidt - Spectral استفاده شد که این روش بهترین نتیجه را هم از نظر معیار مکانی و طیفی، ارزیابی بصری و نیز زمان پردازش ارائه داد. همچنین عمل تصحیح هندسی بر روی تصویر انجام شد که RMSE مربوط به تصحیح هندسی برابر 0.3297 متر به دست آمد.

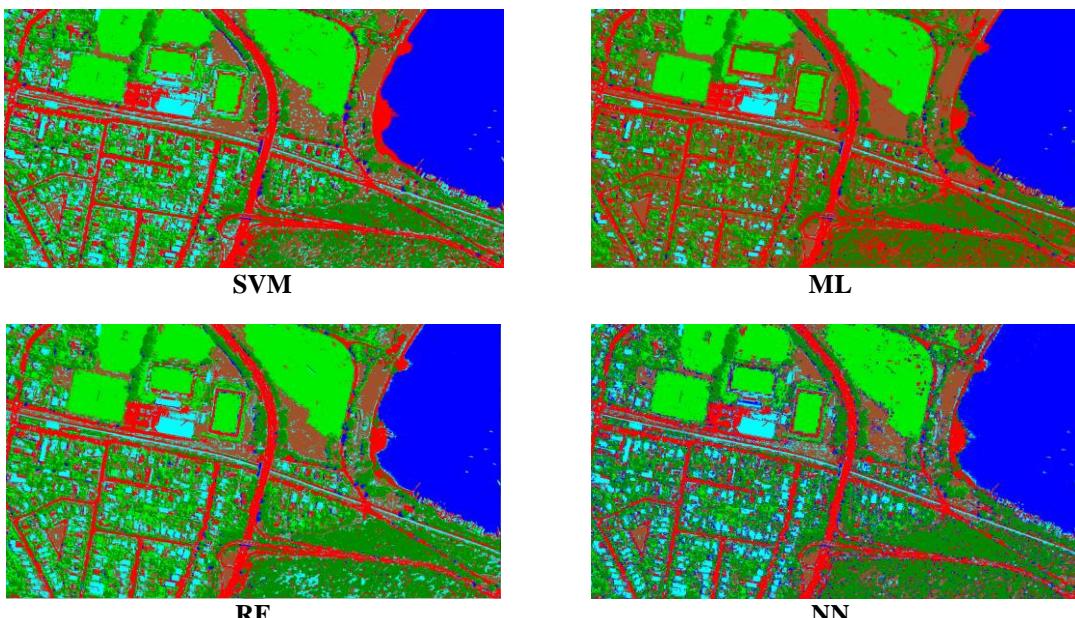
شکل (۳): تصویر منطقه مورد مطالعه

✓ کلاس‌های مورد نظر:

داده‌های آموزشی و تست در شش کلاس (آب، خاک، جاده، ساختمان، چمن، درخت)، انتخاب شدند. تعداد داده‌های آموزشی و تست باهم خیلی اختلاف نداشت و در کل تصویر از پراکندگی مناسبی برخوردارند.

۴-۲- طبقه‌بندی کننده‌های اولیه

با اجرای طبقه‌بندی کننده‌های اولیه، درجه تعلق تمامی پیکسل‌ها در هر چهار روش RF، NN، SVM و ML محاسبه شدند. نتیجه نهایی (شکل (۴)) و ارزیابی دقت این طبقه‌بندی کننده‌ها در جدول (۱) ارائه شده است.

شکل (۴): نتیجه حاصل از طبقه‌بندی کننده‌های منفرد

جدول (۱): ارزیابی دقت طبقه‌بندی کننده‌های منفرد

RF	SVM	NN	ML	نتایج
۸۰.۵۶	۸۰.۰۱	۷۹.۷۰	۷۷.۹۵	دقت کلی (%)
۰.۷۶۷	۰.۷۶۰	۰.۷۵۱	۰.۷۳۴	ضریب کاپا (%)

نتیجه حاصل از جدول (۱) نشان می‌دهند که روش RF و ML به ترتیب دارای بیشترین و کمترین دقت می‌باشد. بطوریکه دقت حاصل برای روش ML برابر ۷۷.۹۵ درصد و برای روش RF معادل ۸۰.۵۶ درصد به دست آمد؛ بنابراین ثابت می‌شود که طبقه‌بندی کننده‌ها با داده‌ی آموزشی یکسان نتایج متفاوتی می‌دهند لذا طبقه‌بندی کننده‌ها کامل نیستند. بدین معنا هر طبقه‌بندی کننده‌ای دارای یک سری نقاط قوت و ضعف می‌باشد؛ بنابراین با ترکیب طبقه‌بندی کننده‌هایی که دارای نقاط ضعف یکسان نبوده و نقطه ضعف یکی، نقطه قوت دیگری باشد دقت طبقه‌بندی را می‌تواند افزایش دهد.

باملاحظه شکل (۴) می‌توان گفت در کلیه روش‌ها، برخی از مناطق اشتباه طبقه‌بندی شده‌اند. همچنین در برخی دیگر از مناطق پیکسل‌ها به صورت نویز (فلفل نمکی) می‌باشند. به عنوان مثال طبقه‌بندی کننده‌ی ML در مناطق جنگلی و شهری ضعیف عمل نموده است؛ بطوریکه پیکسل‌های زیادی از مناطق جنگلی به کلاس جاده منتسپ شده‌اند. در روش RF نیز برخی پیکسل‌های کلاس ساختمان در مناطق جنگلی ظاهر شده‌اند. در مقابل، روش‌های NN و SVM در مناطق جنگلی بهتر عمل نموده‌اند؛ بنابراین الگوهایی (پیکسل‌هایی) که در روش‌های ML و RF به اشتباه طبقه‌بندی شده‌اند، در روش‌های NN و SVM به درستی طبقه‌بندی شده‌اند (در برخی مناطق دیگر این موضوع می‌تواند بالعکس باشد). روش NN، نسبت به سایر روش‌های دیگر در استخراج کلاس ساختمان توانایی بیشتری داشته است؛ اما تک پیکسل‌های زیادی از کلاس آب در سرتاسر تصویر ظاهر شدند که خیلی منطقی نیست. لذا با ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌های منفرد می‌توان الگوهایی که به درستی طبقه‌بندی نشده‌اند را بهبود بخشید.

به طور معمول پیکسل‌هایی که به درستی طبقه‌بندی نشده‌اند دارای عدم قطعیت می‌باشند که این عدم قطعیت‌ها می‌تواند در مراحل مختلف طبقه‌بندی (تعیین کلاس‌ها، انتخاب نمونه‌های آموزشی، تخمین پارامترها، برچسب‌زنی و غیره) ایجاد شود. لذا با شناسایی عدم قطعیت‌های موجود در نتایج طبقه‌بندی کننده‌ها و ترکیب نتایج بر اساس آنالیز عدم قطعیت، این امید وجود دارد الگوهایی که در طبقه‌بندی کننده‌های منفرد به درستی طبقه‌بندی نشده‌اند با انجام این ترکیب بهبود بخشیده شوند.

۴-۳- ترکیب خروجی‌ها بر اساس آنالیز عدم قطعیت

به منظور بررسی دقیق‌تر روش پیشنهادی ترکیب، ترکیبات مختلفی از طبقه‌بندی کننده‌ها مورد بررسی قرار گرفتند. این ترکیبات شامل دسته‌های مختلف دوتایی، سه‌تایی و چهارتایی از طبقه‌بندی کننده‌ها منفرد می‌باشد. با داشتن درجه تعلقات مربوط به روش‌های مختلف RF، NN، SVM، RF و ML، اقدام به آنالیز عدم قطعیت (توسط معیار آنتروپی) بر روی تمامی ترکیبات مختلف طبقه‌بندی کننده‌ها شد (بسته به نوع ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها، هر پیکسل دارای دو، سه و یا چهار مقدار آنتروپی می‌باشد). درنهایت با داشتن آنتروپی، برای هر پیکسل روشی که منجر به آنتروپی کمتری گردد، برچسب خود را به آن پیکسل نسبت می‌دهد. نتیجه به دست آمده برای تمامی ترکیبات در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول (۲): ارزیابی دقت مربوط به ترکیبات طبقه‌بندی کننده‌ها

ترکیب خروجی‌ها بر اساس آنالیز عدم قطعیت		ترکیبات	شماره ترکیبات
ضریب کاپا (%)	دقت کلی (%)		
۰.۷۵۱	۷۹.۷۲	ML+NN	۱
۰.۷۶۱	۸۰.۱۲	ML+SVM	۲
۰.۷۶۸	۸۰.۶۲	ML+RF	۳
۰.۷۶۴	۸۰.۲۷	NN+SVM	۴
۰.۷۷۲	۸۰.۹۸	NN+RF	۵
۰.۷۷۰	۸۰.۸۷	SVM+RF	۶

۰.۷۷۵	۸۱.۲۹	ML+NN+SVM	۷
۰.۷۸۲	۸۲.۰۲	NN+SVM+RF	۸
۰.۷۸۰	۸۱.۸۵	ML+SVM+RF	۹
۰.۷۷۸	۸۱.۴۵	ML+NN+RF	۱۰
۰.۷۸۹	۸۲.۸۹	ML+SVM+NN+RF	۱۱

نتیجه ارائه شده در جدول (۲) نشان می‌دهد که ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها بر اساس آنالیز عدم قطعیت باعث بهبود دقت طبقه‌بندی می‌شود. همان‌طور که ملاحظه می‌شود دقت طبقه‌بندی در ترکیبات دوتایی طبقه‌بندی کننده‌ها نسبت به طبقه‌بندی کننده‌های منفرد، بهبود اندکی را حاصل نمود. در این بین ترکیب دوتایی NN و RF با دقت کلی ۸۰.۹۹ درصد و ضریب کاپای ۰.۷۷۱ درصد، دارای بیشترین دقت می‌باشد. برای ترکیبات سه‌تایی نیز بهبود دقت طبقه‌بندی در تمامی حالات مشاهده شد. در این ترکیبات تقریباً بهبود قابل قبولی به دست آمد. از بین ترکیبات سه‌تایی، ترکیب NN, SVM و RF به عنوان بهترین ترکیب با دقت کلی ۸۲.۰۲ درصد و ضریب کاپای ۰.۷۹۵ درصد، مشاهده شد. در پایان با بررسی ترکیب چهارتایی طبقه‌بندی کننده‌ها (RF و ML, NN, SVM)، مشاهده شد که دقت به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته است بطوریکه برای ترکیب چهارتایی ML, NN, SVM و RF دقتی معادل ۸۲.۸۹ درصد و ضریب کاپای ۰.۸۱۵ درصد حاصل شد. با توجه به نتایج می‌توان گفت، هر چه تعداد الگوریتم‌ها بیشتر شود ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها در روش پیشنهادی، از دقت بهتری برخوردار خواهد بود. لذا ترکیب چهارتایی به عنوان ترکیب نهایی برای بهبود دقت طبقه‌بندی کننده‌های منفرد انتخاب گردید که نتیجه نهایی آن در شکل (۵) ملاحظه می‌شود.

شکل (۵): نتیجه ترکیب خروجی‌ها بر اساس آنالیز عدم قطعیت

با توجه به شکل (۵) می‌توان گفت، برخی از پیکسل‌ها که در طبقه‌بندی کننده‌های منفرد به صورت فلفل نمکی و یا تک پیکسلی ظاهر شده بودند با انجام ترکیب طبقه‌بندی کننده‌ها کاهش یافته‌اند. این بهبود نیز در مزد بین کلاس‌ها هم دیده شد.

۴-۴- پیاده‌سازی روش رأی اکثریت و مقایسه نتایج

با توجه به انتخاب ترکیب چهارتایی (بهترین ترکیب در روش پیشنهادی)، خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها در روش رأی اکثریت با اجرای چهار طبقه‌بندی اولیه ML, NN, SVM و RF، ترکیب شدند. نتیجه موردنظر در جدول (۳) ملاحظه می‌شود.

جدول (۳): نتیجه حاصل از روش رأی اکثریت

نتایج	رأی اکثریت
دقت کلی (%)	۸۱.۹۲
ضریب کاپا (%)	۰.۷۸۰

نتیجه حاصل از جدول (۳) نشان می‌دهد که روش رأی اکثربت نیز باعث افزایش دقت طبقه‌بندی کننده‌ها شده است؛ بطوریکه دقت کلی معادل ۸۱.۹۲ درصد بدست آمد. در پایان روش پیشنهادی ترکیب با روش‌های منفرد طبقه‌بندی کننده و رأی اکثربت مقایسه شدند که نتایج بهدست آمده در جدول (۴) ارائه شده است.

جدول (۴): مقایسه دقت کلیه طبقه‌بندی کننده‌ها

نتایج	بیشترین شباهت	پشتیبان	ماشین بردار	شبکه‌های عصبی	جنگل تصادفی	روش پیشنهادی ترکیب (ترکیب چهارتایی)	رأی اکثربت
دقت کلی (%)	۷۷.۹۵	۸۰.۰۱	۷۹.۷۰	۸۰.۵۶	۸۲.۸۹	۸۱.۹۲	۰.۷۸۰
ضریب کاپا (%)	۰.۷۳۴	۰.۷۷۲	۰.۷۵۱	۰.۷۷۹	۰.۷۸۹	۸۲.۸۹	۸۱.۹۲

با توجه به جدول (۴) می‌توان گفت که روش پیشنهادی ترکیب در مقایسه با طبقه‌بندی کننده‌های منفرد و روش معمول رأی اکثربت از دقت بهتری برخوردار می‌باشد؛ بنابراین روش پیشنهادی ترکیب توانایی قابل قبولی در بهبود دقت طبقه‌بندی کننده‌ها را دارد.

۵- نتیجه‌گیری

در این تحقیق خروجی طبقه‌بندی کننده‌های منفرد SVM, RF, ML, NN و، بر اساس آنالیز عدم قطعیت در ترکیبات مختلف طبقه‌بندی باهم ترکیب شدند. با توجه به نتایج حاصل شده می‌توان گفت، ترکیب خروجی طبقه‌بندی کننده‌ها بر اساس آنالیز عدم قطعیت باعث بهبود نتایج طبقه‌بندی می‌شود و می‌تواند به عنوان یک قانون ترکیب جدید، برای ترکیب طبقه‌بندی کننده‌های منفرد مطرح شود. همچنین مقایسه نتایج آنالیز عدم قطعیت بر اساس کمینه آنتروپی، می‌تواند به عنوان یک معیار تصمیم‌گیری جدید برای برچسب دهی پیکسل‌ها استفاده شود. لازم به ذکر است که توسعه‌یافته روش پیشنهادی تحقیق، می‌تواند برای شناسایی عدم قطعیت‌های موجود در نتایج طبقه‌بندی با دامنه‌های مختلف و نیز تلاش برای کاهش این عدم قطعیت‌ها در قالب یک سیستم طبقه‌بندی چندگانه با ساختاری مناسب و توسعه‌یافته (استفاده از داده‌های آموزشی مکمل در کنار داده‌های آموزشی اولیه و نیز استفاده از ویژگی‌های توسعه‌یافته دروند طبقه‌بندی چندگانه) مطرح شود. لذا این موضوع را می‌توان به عنوان یک فعالیت آتی در نظر گرفت.

مراجع

[۱]- Richard O.Duda,Peter E.Hart,David G.Stork,"pattern classification"

[۲]- John A. Richards,"Xiuping Jia, Remote Sensing Digital Image Analysis"

[۳]- Xue-Hua Liu, A.K. Skidmore, H. Van Oosten "Integration of classification methods for improvement of land-cover map accuracy", ISPRS Journal of Photogrammetry & Remote Sensing vol:18, PP:257– 268. 2002

[۴]- João Manuel Portela da Gama, "Combining Classification Algorithms", Departamento de Ciência de Computadores Faculdade de Ciências da Universidade do Porto,1999

[۵]- Paul C. Smits, "Multiple Classifier Systems for Supervised Remote Sensing Image Classification Based on Dynamic Classifier Selection", IEEE TRANSACTIONS GEOSCIENCE AND REMOTE SENSING, VOL. 40, NO. 4, APRIL 2002

[۶]- Michał Woz'niak, Manuel Grana, Emilio Corchado," A survey of multiple classifier systems as hybrid systems" Contents lists available at SciVerse ScienceDirect, Information Fusion 16 pp: 3–17, 2014

[۷]- Dasaranthy B.V and Sheela B.V, "A composite classifier system design: concepts and methodology" Proceeding of the IEEE 67 (5): 708-713, 1979

[۸]- L. Hansen and P. Salamon, "Neural network ensembles". IEEE Transaction, Pattern Analysis and Machine Intelligence, pp.993-1001,1990

[۹]- N. Karizi, E. Kabir, "Combining classifiers :create diversity and composition rules". Computer science and engineering, Vol (3), pp:107-95, 2002

[۱۰]-Y.Maghsoudi,A.AlimhammadiM.J.Valdan Zoj, M.Rahimzadegan and M. R. Mobasher, "Provide a method for classification of hyperspectral data AVIRIS, whit from using of feature extraction and combination classifiers", IranianRemote Sensing&GIS, Vol.1, No.1, Spring 2009

[۱۱]- Hai Tung CHU, Linlin GE," EVALUATION OF MULTIPLE CLASSIFIER COMBINATION TECHNIQUES FOR LAND COVER CLASSIFICATION USING MULTISOURCE REMOTE SENSING DATA",International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences, IEEE, 2012

[۱۲]- Bin Yang, Chunxiang Cao, Ying Xing and Xiaowen Li,"Automatic classification of remote sensing image using multiple classifier systems", athematical Problems in Engineering. Article ID 954086, 10 pages, 2015

[۱۳]- Nasru Minallah, Ali Alkhailah, Rehanullah Khan, Hidayat Ur Rahman, Shahbaz Khan," On the Performance Analysis of Classifier Fusion for Land Cover Classification", IEEE, 2015

[۱۴]-Quanhua Zhao,Weidong Song, "Remote Sensing Image Classification Based On Multiple Classifiers Fusion", 3rd International Congress on Image and Signal Processing, IEEEXPLORE,vol:4. PP.1927-1931, 2010

[۱۵]- Wei .WU, Guanglai. GAO, "Computational Intelligence and Design (ISCID), Fifth International Symposium on", IEEEXPLORE,vol:1, pp. 188-194, 2012

[۱۶]- Roli, F., Giacinto, G., and Vernazza, G, "Methods for designing multiple classifier systems.Proceedings of the second international workshop on multiple classifier systems". Cambridge, UK, 78–87, 2001

[۱۷]- Banfield, R., et al, "A comparison of decision tree ensemble creation techniques". IEEE Transactions on Pattern Analysis and Machine Intelligence, 29, 173–180, 2007

[۱۸]- Benediktsson, J.A., Chanussot, J., and Fauvel, M, "Multiple classifier systems in remote sensing: from basics to recent developments". In: M. Haindl, J. Kittler and F. Roli, eds. Multiple Classifier Systems. Heidelberg, Germany: Springer, 501–512, 2007

[۱۹]- Luísa M S Gonçalves, Cidália Fonte, Eduardo N B S Júlio, and Mario Caetano, "A Method to Incorporate Uncertainty in the Classification of Remote Sensing Images", Shanghai, P. R. China, pp. 179-185, 2008

[۲۰]- Yong Ge, Sanping Li, V. Chris Lakhan, Arko Lucieer," Exploring uncertainty in remotely sensed data with parallel coordinate plots", International Journal of Applied Earth Observation and Geoinformation 11,pp:413–422, 2009

[۲۱]-E. Merényi, W. H. Farrand, J. V. Taranik, and T. B. Minor, "Classification of hyperspectral imagery with neural networks: comparison to conventional tools", EURASIP Journal on Advances in Signal Processing, vol. 2014, no. 1, article 71, 2014.

[۲۲]-B. Yang, Z. J. Liu, Y. Xing, and C. F. Luo, "Remote sensing image classification based on improved BP neural network," in Proceedings of the International Symposium on Image and Data Fusion (ISIDF '11), pp. 1–4, IEEE, Yunnan, China, August 2011.

[۲۳]- Y. Zhang, Z. Dong, L. Wu, and S. Wang, "A hybrid method for MRI brain image classification," Expert Systems with Applications, vol. 38, no. 8, pp. 10049–10053, 2011.

[۲۴]-Theses doctor Yasser purpose," using a combination of classification to classify hyperspectral images", Geodesy and Geomatics Faculty, K.N Toosi University of technology 2006.

[۲۵]- K. Tumer and J. Ghosh, "Error Correlation and Error Reduction in Ensemble Classifiers," Connection Science, vol. 8, pp. 385-404, 1996.

[۲۶]- G.M. Foody & P.M. Atkinson, "Uncertainty in Remote Sensing and GIS. 2002

[۲۷]-Hamid Dehghan, Hassan Ghassemanian, "Measurement of uncertainty by the entropy :application to the classification of MSS data", International Journal of Remote Sensing, Vol. 27, No. 18, pp.4005–4014, 2006

[۲۸]-Lucy Bastina, Peter F. Fisher and Jo Wood, "Visualizing uncertainty in multi-spectral remotely sensed imagery" Computers & Geosciences Vol. 28, pp. 337–350. 2002

[۲۹]-Luis Jimenez And David Landgrebe, Supervised Classification in High Dimensional Space, School of Elect.&Comp.Eng. University Of Puerto, IEEE Trans. Geosci.Remote Sensing,vol 37,No,6. 1999

[۳۰]-Jie Zhang,Jianzhong Sun.The Survey Of accuracy analysis of remote sensing and GLS,ISPRS,vol.IV,part 2,commission.II,2002.

[۳۱]- J. Ronald Eastman, Stefano Crema, Honglei Zhu and James Toledano," In-Process Classification Assessment of Remotely Sensed Imagery",Geocarto International, Vol. 20, No. 4, December 2005

[۳۲]- Yong Ge, Sanping Li, V. Chris Lakhan, Arko Lucieer, " Exploring uncertainty in remotely sensed data with parallel coordinate plots", International Journal of Applied Earth Observation and Geoinformation 11. pp.413–422, 2009

[۳۳]-Liang, J.Y., Li, D.Y, " Uncertainty and Knowledge Acquisition in the Information System". Science Press, Beijing, China,2005

[۳۴]- 2-Luísa M S Gonçalves, Cidália Fonte, Eduardo N B S Júlio, and Mario Caetano,"A Method to Incorporate Uncertainty in the Classification of Remote Sensing Images", Shanghai, P. R. China, June 25-27, pp. 179-185. 2008

[۳۵]- Shannon, C.E, "A mathematical theory of communication". Bell System Technical Journal 27 (379–423), 623–656.1948

Combination classifiers on base uncertainty analysis

(1) **Roozeh khanbolooki, (2) Mehdi mokhtarzadeh**

1.Msc. student in Remote sensing, K.N Toosi University of technology
email:roozbeh.khanbolooki@yahoo.com

2. Assistant Professor, Geodesy and Geomatics Faculty, K.N Toosi University of technology
email:m_mokhtarzade@kntu.ac.ir

Multiple classifiers are effective method to increase the efficiency of pattern recognition systems using the combination of different classifiers results. These methods has attracted researchers attention. The success of a multiple classifier depend on the independent and complementany performance of its individual classification, as well as the technique applied to combines their results. In this paper a new method for combining the output of classifier is proposed. In this method, the combinition of results are performed via uncertainty analysis of them where entropy is applied as the uncertainty measure. For different classifiers including Maximum Likelihood, Support Vector Machins, Neural Network and Random Forest wre used as the indiviued classifiers and all possible combination of them were used as the inpute classifiers to the proposed multiple classification system. The results were obtained on an IKONOS image from the semi-urban area. The obtained results proved that in most cases the accuracy is improved. The best results was obtained from the combination of 77.95%, 80.01%, 79.70% and 80.56% with 82.89% overall accuracy. This accuracy was suparior to all the individual classifiers. Finally, The proposed combined method by conventional majority vote method whit accuracy of 81.92 percent the were compared. Compare the accuracy proposed method representative the superiority of this method is compared to majority vote.

Keywords: uncertainty analysis, Maximum likelihood, Support vector machines, Neural networks and Random forest.